

Conferència llegida en la sessió que, organitzada per "la Lliga",
va efectuar-se al Palau de la Música Catalana el 14 de juny, propiament.

La Música en el nostre Renaixement

No podia faltar la música en el moviment ascendent de la nostra Renaixença catalana. Si aquesta ^{primer} ~~primer~~ ~~menys~~ el cor dels nostres intel·lectuals, ~~perquè~~ ~~s'aviat~~ i l'encomanà en la inspiració dels nostres temperament musicals més deserts i més verges de les rutines que imperaven en aquella època inicial del nou despertar de Catalunya.

Foren els poetes els ~~primers~~ que donaren el primer crit sentit mental en la nova albaada; foren els poetes, ~~comuns~~ ~~comuns~~ per l'adenació del romanticisme, els que ^{el} primer sentiren

2
la fixança del la renovació
de la consciència catalana.
Foren ells, que, tornant a trobar
el bell ritme de la nostra llengua
i l'harmonia dels seus sons,
se'ls despertà al mateix temps
la consciència i l'amor
a la vitalitat genèrica
de la nostra raça. La his-
tòria, la llegenda i la cançó
els preuzqueren el cor i l'en-
tendiment, i el geni català
pogué altra volta estendre
les ales i parlar i cantar en el sentit
profund de la sinceritat.
I així en el ~~son~~ ^{son} era ja
música, era ja moviment
musical, perquè era ritme

3
i harmonia; ritme i har-
monia del verb, que si
és verament enardit crida
i present l'esclat mag-
nífic de l'accent musical,
el qual ~~que~~ no és res més que
la superació radiant de
la paraula viva, preny
de la plenitud del sentiment.

Els mestres músics d'aquella
epoca primera del nostre des-
rectament estaven saturats
de la música italiana, de la
música del bel canto, de
la dolcesa meliflua i sospirera
de la bella Staccato que el roman-
ticisme feia plorar desmaiado-
ment. Aquests no podien trobar

ni' entendre l'accent musical
 gènèric del ~~nostre~~ renaixen-
 ment nostre; Estaven massa
~~enversats~~
~~esmercats~~ en l'italianisme de l'è-
 poca. No fues el mestre Vilanova
 n'endevinà llecament la flai-
 re ~~de~~ ^{en} comprendre la nova
 missa pastoral, amb la desira
 de donar caràcter ^{gènèric} ~~propi~~ a l'o-
 bra. Però ni En Saldoni, l'an-
 tic esculà de Montserrat, ni el
 mestre Obiol, deixeble rendit
 de Mercadante, ni En Matell
 Ferrer, el mestre de Capella
 de la Cathedral, figures cims
 de la nostra cultura mu-
 sical de l'època, no saberen

ni podien reaccionar contra els
seus amors musicals de tota la
verda i trobar la bella austeritat
catalana en l'accent musical
que li és propi.

El llaç d'unió entre els
poetes intel·lectuals i els músics
fou un poeta, músic de tem-
perament (crític musical emi-
nent), inclús i naire de l'art
de l'endevenidor romàntic
febril i intel·ligència potent,
i cultíssima; ~~En Pau Piferrer,~~ ^{En Pau Piferrer,} el qual,
entusiasta de la creuació ~~que~~
aixecada a Alemanya a
favor de "La veu del Poble",
de la cançó tradicional popular,

fou el primer ^{propagandista} ~~propagandista~~
 de la virtut essencial de
 la cançó de raça com a
 germen d'un art modern
 racial i fort. ^{però} ~~però~~ i En Pírrer
 fou el primer ^{no li falta ben prompta una bona} ~~no li falta ben prompta~~ ^{companyia.}
~~De Mallorca vingué~~ En Marian
 Aguiló amb la matèixa dèria
 i'ch matèix amor, a/gu
 una cançó de la vellària, ^{en} at
 senti-la, li fèra amarar el
 nostre de llàgrimes; l'aguiló,
 el primer eximí purificador
 del nostre llenguatge literari.
 Hi hagué aquí, a Catalunya
 neja, al costat, o millor dit
 al davant, d'En Pírrer i'ch

Guil·l, el altre gran patricarca
de la nostra Renaixença: En
Mamuel Milà i Fontanals,
el seu ordenador de la
nostra cançó popular i de
tota la literatura ^{clàssica}
~~espanyola~~ i bèrica.

Si aquestes tres grans figures
no foren nades, foren, no obstant,
els que crearen ~~llavors~~ ~~en~~ la
nostra Barcelona entre la gent
culte ciutadana un ambient
d'apreci i consideració envers
la ~~nostra~~ ~~cançó~~ popular catalana,
~~llavors~~ encara ben viva
en la nostra Terra. a Catalunya.

Però, com havem dit abans,
els nostres mires professionals,

8
fins el més distingit, estoven
massa embaucats amb l'art
de moda foraster, per a fer cas
del cant humil del poble. Havien
d'ésser el geni d'un ventall
obrer, incapacitat tècnicament
per a l'obra; qui amb el ver
sentiment una vera intuïció de
l'art popular prengueren d'a-
quell ambient tot el veritat
real i ~~se~~ tota l'eficàcia
per a crear un art coral
tan personal com popular
i de saba catalana. Jots
havien endevinat que parlava
del creador de les nostres
societats corals, del nostre
Josep Anselm Clavé.

Ell fou el primer músic
que s'aprofita ~~generalment~~

d'aquell començament del despertar de la consciència de la nostra terra i qui amb una intuïció genial ~~genial~~ creà un art musical nostre i verament popular, redimint la cançó carrinclona de l'època d'aquell temps amb la més bella i forta inspiració catalanesca que de la cançó Tradicional rebia. Jo no negaré que aquella música és d'un art un poc primitiu, sobretot per a la gent culta d'avui, la qual cerca més el refinament i la novetat que no pas l'emoció i la força primordial creadora. Cal dir també que ~~en l'època, en les obres de la primera època i, generalment, en~~

En Clavé, en les obres de la
 seva primera època de producció,
 i generalment sempre, que
 transcrivava text castellà, a la
 seva música ~~sempre~~ s'encontra-
 na sovint aquell regust ro-
 màntic de baixa llei que
~~allavors~~ premia el cor de
 la plebs. Però, en emprar el
 text vernacle i en les obres
 ja d'època més avançada, el
 seu art pren una vera amo-
 ritat i una extraordinària
 fortitud; fortitud primitiva i
 racial, tota catalana. El nostre
 cantor popular té ^{en} pàgines
 d'una distinció i sentiment
 inequívoc i altres d'una força

14
Descriptiva que jo trobo única-
dintre el gènere coral popu-
lar. El seu coral ~~de bon mot~~
és tota una evocació fresca
de l'hora primera, ~~on s'hi~~^{se}
rent el nostre paísatge,
la nostra natura i la nostra
bondat de raça. En aquest
i dillí hi ha una melodia,
que no la té més formosa
el més gran geni de la
música; melodia ben cla-
veriana i al mateix temps
ben filla de la nostra can-
ció popular: Força de ~~transformació~~^{transformació}
~~transformació~~ que té el geni, que
li fa seus i ^{modifica} ~~modifica~~ el
element extern, que l'assimila.

L'espècimen més característic
de la vigoria i del poder
d'assimilació i transformació
de l'element popular que
posseïa En Clavé el tenim
en els seus Xiquets de Vall.
En aquest chor ell es transforma
transforma en l'ànima del
poble i viu en aquella matei-
xa fortitud, i es ^{mov} en aquella
alegria i exulta en els ma-
teixos cant i tonades, transfor-
mades, però, amb el seu geni, do-
nant-los una nova vida i magni-
ficència.

El geni d'En Clavé no tingué
successor equivalent; ^{però} ~~però~~ el llevat
de l'art musical català no es
perdeu, ^{car} ~~que~~ resta amb aquell exemple.

i la mítica catalana ha acon-
 panyat ~~sempre~~ amb més o
 menys relleu, però sempre, l'as-
 cenció progressiva del nostre
 Renaixement. Ella ha pre-
 modalitzat les més variades,
 desde la ^{gentil} ~~tradicional~~ització de la
 cançó popular i la glossa ^{d'aposta} ~~de~~
 la ~~materia~~ al "lied" original
 i al poema transcendent, des
 del poema simfònic orquestral
 al drama líric. En el camp idè-
 lligià ha brotat amb esplèndids
~~originals~~ referencials en el cant
 popular dedicat honorant i
 preant a Déu i als sants. La
 nostra mítica renaixentista ha
 estat més forta de caràcter, més
 viva d'emoció i singular en
 el gènere en el qual ha

13 bis
més)
rebut ~~de~~ influència del cant
popular tradicional; i això s'ex-
plica perquè la música no
té com les ~~seu~~^{altres} arts el mo-
del objectiu de la natura
exterior de la part espiritual
de l'home.

La pintura ha tingut el
model del nostre paisatge, de
la nostra gent, dels nostres
costums; els literats han
tingut la matèria fonamental
de la nostra parla, que no-
més volíem-la i traïem-la
a nova vida ja fien
obra

ben catatum; però encara han-
 tiunt, i igual que els pintors
 i escultors, la nostra natura
 del model, i els nostres cos-
 tums i història i llei-
 gendes, i encara els poe-
 tes, els de la primera i
 resona època, tingueren
 el model de la simplicitat
 gràcia i naturalitat de
 la cançó popular que, com
 havem dit abans, fou
 el primer element que els
 nostres intel·lectuals estimaren
 i que tingueren com el més
 pur segell d'una profunda
 catalanitat. [La música, la
 nostra música la poblà, no
 té a ma aquests elements ex-
 teriors, però a prendre carac-

15
ter; canten els ocells, el
vent xiula, bramula; l'oreig
utme les ones i els mo-
viments de ^{les} branques i fulls
del arbres, ~~però~~ tot això verament no
és música: la música és
purament humana, fonda-
ment humana; la veu
parla semblant a l'arreuca dels
moviments ^{mes} interns de l'ho-
me, i per això el món ex-
terior no ^{mes} li interessa
indirectament: la música
descriptiva és un gènere
secundari. Doncs, si d'en ha-
via de prendre caràcter el nos-
tre art ~~musical~~ ^{de la música} de la tradi-
ció nostra musical? en
era? qu'la conceïa?

pitius avui dia, que hi ha fer-
 radors benemèrits que en-
 treuen a l'arm el que poden^x
 encara no podem dir que
 la coneixem de veritat, com
 podien alimentar, hi els
 primers, múnics ~~catalans~~
 catalanistes, que aspiraven
 a fer un art municipal que
 respongués a aquell senti-
 ment ~~amor~~ jove i rival
 d'amar a la Patria rena-
 cida, descoberta ^{les seves} ~~en~~
 glòria i en ^{les seves} ~~se~~ bellesa
 natural i artística? Els
 nostres múnics no tenien
 cap més element que la

Cancó, que aquella melodia, que
~~la~~ deixaven oblidada en el
 poblé el vell ~~múic~~ pro-
 fessional, i que ~~plorava~~
 el joíes, múnics, amb
 l'amor a Catalunya vísca,
 Trobaves tan ~~formosa~~ tan
 virginal, tan graciosa, tan
 escurienta i ~~tan~~ nova. I la
 Cancó, la melodia pairal, la del
 bregal^{ss} de la mare, la del
 feina^{feinador} del camp, la de la
 vella amb la mainada, la
 de la jove enamorada, aquesta
 fou fada que donà llum
 de ^{Catalanitat} ~~múic~~ catalana a la
 nostra múnica renaixenta,
 la que donà gràcia i vigor

18
als murs d'en Claué, la
que ha donat vida sera
a la millor música que
des de fa un segle s'ha creut
en la nostra terra; ~~apellat~~ ^{ella} ~~pedra~~ ^{tor}
Ha que donà bellem autèntica
a les obres ~~músicals~~ d'aquell
jove músic anomenat
Alió, ^{dic} (jove ~~litterari~~, perquè
el seu art, com el seu ca-
ràcter personal, era sempre
joventut perenne). A quella
fresca de les seves melodies
encara ara les ~~guardem~~ ^{guardem} d'ésser
marcides pel temps. I el gran
mestre Pedrell, el gran aportat
de l'art nacional, ^{del qual admiram} la força
de les seves millors pàgines.

d'un caràcter cantellut, si es vol,
 però personal i fort com
 cap altre, i no és ~~la deixa~~
~~l'art popular que ell tant~~
~~estimava i honorava?~~ ~~ell~~
~~la seva personalitat?~~
 i les seves obres una glorificació
 del nostre art popular que
 ell tan estimava i honorava?
 L'Alció era el germà gran
 per música que en aquella
 època naixiem a la vila
 artística, i el mestre Pechell,
 amb el seu gran prestigi, era
 qui reprimava i regellava
 amb la seva autoritat els nostres
 ideals.

En
~~per~~ aquest men reuigill i ben
 parlament no puc jo parlar de
 totes les personalitats musicals

que ~~pl~~lavors en la nostra terra
 ja portaven el lleuat d'un
 art que responia a ~~la~~aquest
 sentiment reviviscloament de
 l'ànima catalana. Seguint l'o-
 bra d'En. Cloué, quasi tots
 els principals compositors nostres,
 escrigueren mars per a ^{vers}~~vers~~ d'ho-
 me, que, si no portaven a
 quella eufemta genial del
 mestre, feren ja una orien-
 tació catalanesca i feren a vol-
 tes unes sèries transcendents
 artístiques ben lloables.

No vull deixar de recor-
 dar ací ~~el~~^{el} mestre Josep Rodó-
 reds, el qual segurament molts
 dels que m'escolten hauran

conegut, però que avui és
mossa oblidat com músic
compositor, ja que ell posseïa
un talent ben personal. Ell
fou el creador de la Banda
municipal de Barcelona, i
sobretot, fou un continuador
del mestatge dels mers d'En
Clavi. En un dels concerts
matinals de la Societat Euterpe,
que ell dirigia, va fer conèixer
el seu idil·li dramàtic La
Nit al Bosch amb lletra de
l'Eximí

poeta Apel·les Mestres, la
 qual obra, per la seva con-
 cepció i per la frescor de les
 seves idees, d'una alenada
 ben catalana, és ja un
 pos notable. Envers un
 art transcendent i de gran
 volada. Vull recordar també
 el mestre Auselm Barba, au-
 tor d'algun dels homes ben
 notables i de mística religiosa
 ben distingida, donada, les
 tendències d'aquella època.
 Auselm Barba fou un dels
 primers ~~magnètics~~ magnètics de la
 nostra terra i un dels pocs
 que feren el peregrinatge a
^{Bayreuth}
~~Bayreuth~~ quan l'interior del
París tal. Cal recordar també

els mestres Josp i Cosme Ribera;
 El primer, mestre reputadíssim
 de composició musical. Era
 un mestre tallat a l'autor,
 però^m que no deixava d'ésser
 un tècnic remarcable i un
 pedagog. Les seves ~~composicions~~
~~seu~~ anomenades ~~vint~~ ^{cançons}
 sobre cançons populars eren sem-
 pre oïdes en els concerts
 d'Eratope i ~~per~~ la Banda
 municipal ^{es executava també} en ~~els~~ la
 festa dels nostres Jocs
 Florals. En Cosme fou
 un excel·lent director d'or-
 gues i compositor també

26

de cors d'home i cantades
per a orquestra i veus d'home
que eren executades en
els concerts de la societat
Euterpe.

a/

Un mestre més ^{prop}
nostre i; per tant ^{per novetats} més estimat
fora el mestre Josep Gu-
cià Rubles. Era l'home
més bo del món i ^{allavors} un dels
més distingits de la
nostra Catalunya. Era un artista
d'una gran intuïció qui dei-
xà una obra teatral: "Gurrap"
fragments de la qual, donats
en aquesta mateixa sala
Palau, demostraren la forta
^{sen} potència creadora del ~~seu~~
potència

autor. Nosaltres, els de l'Or-
feó Català, l'estimarem
 de debò i mai ^(no) l'oblidarem.
 Ell escrigué per a ^{la nostra existència} ~~la nostra~~
 uns poemes morals ^{preadissims,} ~~preadissims,~~
~~sius~~, que, si a Déu plau,
 tornarem a estudiar pro-
 ximament. ~~per~~ ^{bé} que s'ho
 mereix l'obra i la perso-
 na del mestre ~~Garcia Robles~~
 que ell mateix s'anomena
 nova l'avi de l'Orfeó
Català.

Jo no vull parlar de
 la mètrica dels compositors
 que ara viuen entre no-

De les cores

26

altres. ~~El~~ que tenim mana
a ~~prop~~ no en veiem ~~la~~
la ^{fermosa} ~~fermosa~~ de conjunt,
i les cores d'art, com
les meravelles de la Natura,
per a jutjar-les bé, i han
de mirar de lluny ^{estant.} ~~lo~~
vull afirmar rotament, que
la música a Catalunya ha
estat fidel a l'ànima de
la Pàtria renaixent; que
mai ^(no) ha deixat de respon-
dre a ~~a~~ aquests batecs
misteriosos de resurrecció
a una vida plena i lliure,
~~que si el seu llenguatge no~~
~~ha estat potser~~ ~~precís i bell~~

~~Jordi~~ ^{del} al començament del
 nostre Renaixement la ànima
 catalana ha cantat a l'unison
 de les seves esperances i il·lu-
 sions. Fins ~~allavors~~ es pot
 dir que no existia la mui-
 sica catalana. La musica
 que es feia a Catalunya
 era solament un resio
 de musica forastera, que
 aqui era escarnida amb
 més o menys traça o talent.

Però al dirondir-se l'à-
 nima catalana depreguia
 un orig de matirada
 espalix boires i involu-
 des i un cant frescal

s'aixeca arreu de la nostra terra,
 el cant dels nostres chors clau-
 rians. I reparen que l'obra
 d'En Clavé deu la idea del
 seu origen als orfeons france-
 ses d'aquella època, i remar-
 quen que aquell art musical
 francès era, i és encara
 un art mort sense saber, i
 en canvi l'obra d'En Cla-
 vé és viva encara i vis-
 rà sempre per la inspiració
 vital que porta a dintre.

Desde ^{del} ~~del~~ el començ de la Renai-
 xença la nostra música ha pres
 una pròpia vitalitat genèrica i
 ha fruitat en tots els gèneres
 amb més o menys abundor
 segons les circumstàncies que

facilitessin o dificultessin les
 llurs realitzacions. Desde la sen-
 zilla cançó, sigui pera ésser
 cantada a una veu, sigui pera
 a un cor de mainada, o
 d'infants ensenyats desdament
 per cantar tot jugant amb
 ritme i gràcia ingénua, que
 aconduïa i dona repòs a la
 gent gran que s'ho contempla;
 desde ~~la~~ ^aquesta cançó senzilla
 fins al "lied" més refinat,
 passant per un repertori de
 melodies, per a cant i piano
 d'una varietat, riguesa me-
 lòdica i d'una presència d'in-
 spiració que moltes nacionali-
 tats musicals estrangeres, es

podrien envejar: des^{del} ~~del~~ cen-
till quadro escènic musical
gènere que tan bellament in-
ciaren els inoblidables espec-
tacles, gran amb un caràcter
tan catalanès, fins al drama
líric transcendent: desde al-
guns exemplars ben recixits
de música de cambra fins
a les mites i poemes sim-
fònics per a gran orquestra;
desde la senzilla cançó reli-
giosa a la missa que gloria
amb una gràcia singular
un tema fresc de la de-
voció secular del nostre po-
ble, gènere ~~que ja no trobo~~
singularment nostre i que

jo no Trobo superat ni igual
 lat en cap l'espontani del mo-
 dern i ampli renaixement
 musical religiós. En tots
 aquests gènere^{res} ~~musicals~~ la nostra mui-
 rica ha pagat ^{el seu tribut} ~~seu deute~~
 al renaixement general de
 la nostra terra. Però on el
 segell de raça, la caracterís-
 tica autèntica musical ha
^{mes planmada, mes fortament exterioritzada ha estat}
~~renat~~ en la música feta per
 a l'ús directe del nostre po-
 ble, presa aquesto paraula en
 el sentit de massa indígena
 que té el sentiment primari
 i virginal de l'espontaneï-
 tat de raça. Per això la més
 vera música catalana és

en la música moral d'En
 Claué, ~~en la~~ en la del
 nostres orfeons i en la mui-
 rica jardanesca que es
 pot dir ^{que} creà el gran in-
 tuidor melòdic Pep Ventura.
 En la música d'En Claué, en les
 jardanes de les nostres cobles,
 quan són escrites per mestres d'ins-
 piració i grup genial com
 era l'euporist Juli Garreta,
 en les harmonitzacions i
 glòries ^{mes} de les nostres cançons
 populars inspirades en l'obra
 dels nostres orfeons, en aquestes
 obres moltes d'ells models
 d'inspiració i de forma; en

aquesta múnica, ni ha
 verament l'ànima
 d'aquesta Renaixença
 catalana, aquesta ^{pruïja} ~~força~~
~~ja~~ catalana de catalana
 resurrecció, d'expansió
 i plenitud de la nostra
 Ànima. He dit que
 no volia anomenar ni
 d'ara, ni que encara vivien tantes
 moraltes. Però en un ~~moment~~
~~tan~~ dos, que n'hi no són ara
 en vida ~~aquesta~~ fa ben poc que
 eren ~~aptes~~ ~~morals~~ ~~moraltes~~, i que sembla
 que encara sentim la seva veu
 en les nostres oïdes, aquelles veus

Tan estimada, i' que sembla
 que encara sentim l'escal
 for de la seva encarnada, en
 les mans ^{nostres} ~~propres~~; eh mes-
 tes Nicolau i' Vives. La
 música coral del nostre
 Nicolau és música tan
 digna de forma i' de fons
 com la millor que de l'en-
 trauser en veigui i' aquesta
 música del nostre mestre
^{enxopet} ~~enxopet~~ és catalana i' ^{no} és
 més que catalana; i' jo us
 dic que és filla legítima
 del poble, perquè es enge-
 nra pel seu verb ~~racional~~
 racial

i centenari; perquè hi ha
 l'accent d'aquella canço
 que ven de mare i d'e-
 namorada, i enyorances,
 i alegries, de les ànimes
 sencelles; i hi ha sol i
 aire i neu i cascades,
 i salts de joia i dances
 mistericals. I hi ha ^{música} ~~(un art)~~ ^{encara en aquesta}
 perfecta i acabat. I en la
 música d'En Vives que ~~era~~
^{composar} per a nosaltres, els or-
 feons de Catalunya, en a-
 questa música de l'home
 que retorna la llar després
 del seu peregrinatge partit i ca-
 vent per terres forasteres &

sembla que es retrobi a si ma-
 teix, en ^{ella} hi ha tot un ^{devessall} ~~devessall~~
 d'idees i formes prodigioses,
 en les quals ~~hi~~ batega la
 nostra ànima catalana i al
 mateix temps s'hi sent una
 eufemta i plenitud que
 profetitzen tota una ^{nova} nova
 ascensió ~~per~~ ^{per} la nostra mi-
 nica estimada.

Heus ^{ad} ~~ad~~ una vera minica
 catalana filla d'aquest moviment
 agendent del Renaiement del
 qual celebren el centenari.

Estem ara en un període
 delicadíssim. Corren uns vents

contradictoris, Sembla que per
 què ja tenim una espècie
 d'autonomia ja en podem
 parlar a l'encre, i que, per
 tant, ~~per~~ ^{quasi ja} podem deixar d'èsser
 catalans. Com aquell heres
 que ja té el pa assegurat per
 tota la vida i ~~es~~ ^{es} fa malbé l'herència
 i es queda en la misèria. No cre-
 ieu ^{que} encara no en vom, hé, de
 catalans! Encara ~~són~~ ^{són} pre-
 cisos els nostres cants per
 a deixar ~~en~~ ^{ir} ànimes ado-
 mides; encara és preci, i'
 ara més que mai, amar
 i ~~conrear~~ ^{conrear} la ~~opinió~~ ^{opinió} a
 la nostra vida, l'entitat
 l'antitesi

ri d'òquestes danses modernes
 forasteres i bestials que fan de
 l'home i la dona una cosa
 més baixa que un animal
 irracional. No veïeu com
 el Teatre Català no pot viure,
 en canvi, quant espectacles
 no catalans viuen i prospe-
 ren? No menysquem, doncs,
 el nostre art popular, les nostres
 cançons i les nostres danses;
 sobretot no deixem decaure
 l'obra dels nostres orfeons,
 que no és res més que l'obra
 d'En Clavé desenvolupada.
 Per aquesta obra s'ha perpetuat
 i glorificat la nostra cançó
 popular, per virtut d'aquesta

obra la múnica catalana
 té abes, meistes, immortals,
 que no moriran mai;
 per la plenitud i eficàcia d'a-
 questa obra la cultura mún-
 sical més seriosa ha pene-
 trat en el nostre poble
 amb les audicions que el
 nostre orfeon han donat
 de les abes, més transcendents
 de la múnica clàssica i
 moderna. Però, repetixo,
 no oblidem la llavor mirant
 els branques cims de l'arbre.
 Ara és moda parlar massa
 de l'art que ^{s'anomena} ~~per~~ diu ^{folk-art} ~~folk-art~~
~~me~~, tot va d'ençà art transcen-
 dent i universal, i ben ^{ad-} ~~ven-~~ ^{ca-} ~~ca-~~

embranca 38

que l'art s'embrana en
unes cabàries que li fan
perdre l'èrma de la bellera
i de la gràcia, i el poble
es retien de l'art i ^{se'n} ~~se'n~~
va cap a l'espectacle lleu-
ger i adulator de les baixes
passions. Per ésser univer-
sal no deixem d'ésser
Catalans, Pensem que no hi
ha proures sense tradició. El
Renaixement de Catalunya, del
qual au celebrem el centenari
n'és una prova i sense els
records del passat no hauríem
desitjat i recollat per la
Plenitud i Libertat ^{en} de l'ende-
venir.
~~Peny~~ Lluís Guillet